

مجله‌ی توسعه‌ی آموزش در علوم پزشکی

دوره‌ی ۵، شماره ۹، پاییز وزمستان ۹۱، صفحات ۴۲ تا ۵۱

بررسی عملکرد گروه زنان و زایمان دانشگاه علوم پزشکی زنجان از دیدگاه دانشجویان در سال‌های تحصیلی ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰

دکتر بهناز مولائی^۱، دکتر حسین احمدی^۲، دکتر فرناز محمدیان^۱، دکتر مریم افتخار^۳

نویسنده‌ی مسوول: زنجان، دانشگاه علوم پزشکی زنجان، بیمارستان آیت...موسوی، گروه زنان و زایمان
molaei@zums.ac.ir

چکیده

زمینه و هدف: ارزیابی عملکرد نهادهای آموزشی شاخصی مناسب برای تصحیح عملکرد و ارتقای کارایی این دسته از نهادها محسوب می‌شود. برای رسیدن به این مهم در گروه زنان و زایمان دانشگاه علوم پزشکی زنجان تحقیقی در زمینه‌ی ارزیابی عملکرد گروه از دیدگاه دانشجویان انجام شده است تا با استفاده از دیدگاه دانشجویان به عنوان دریافت کنندگان خدمات آموزشی گروه به نقاط ضعف و قوت گروه پی برده، ضمن تاکید بر نقاط قوت راهکارهای لازم برای کاهش نقاط ضعف ارائه گردد.

روش بررسی: برای رسیدن به هدف مطالعه در این تحقیق از شیوه‌ی پیمایشی استفاده شده است. پس از تعیین ابعاد عملکردی گروه زنان و زایمان در رابطه با دانشجویان مشغول به تحصیل، شاخص‌های مطلوب در قالب آیتیم‌های پرسشنامه‌ی بسته پاسخ در دوره زمانی سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۰ از بین ۵۰ دانشجو جمع‌آوری گردیده، با استفاده از روش‌های آماری کمی ارزیابی شده‌اند. از نظر حجم نمونه، نمونه در دوره‌ی زمانی برابر با جامعه بوده، به شیوه‌ی سرشماری اقدام به مطالعه شده است.

یافته‌ها: بر اساس قضاوت دانشجویان می‌توان عملکرد آموزشی اساتید گروه را در بعد حضور فعال فیزیکی در سطح عالی، انعطاف‌پذیری و تعامل علمی با دانشجو و حساسیت به روابط انسانی و در دسترس بودن در سطح خوب و در نهایت از نظر امکان انتقال دانش علمی در سطح متوسط ارزیابی کرد. همچنین آزمون فریدمن نشان داد که با اطمینان بالای ۹۹ درصد بین اولویت ابعاد فوق تفاوت وجود داشت. همچنین بررسی آیتیم‌های مربوط به امکان انتقال دانش علمی نشان می‌دهد که در این زمینه کارایی بیرونی گروه از نظر دانشجویان در سطح متوسط بوده ولی کارایی درونی در سطح خوبی است.

نتیجه‌گیری: با توجه به حساسیت رشته‌ی زنان و زایمان به حضور فیزیکی، ابعاد حضور فعال فیزیکی، در دسترس بودن و نیز حساسیت به روابط انسانی از دیدگاه دانشجویان در سطح بسیار خوبی ارزیابی شد. با توجه به این که دانشجویان، برگزاری ژورنال کلاب و CPC بیمارستانی را نسبت به سایر ابعاد در سطح پایین تری ارزیابی کرده‌اند؛ لذا توصیه می‌شود معاونت محترم آموزشی بیمارستان و مدیران محترم گروه‌های آموزشی در برگزاری CPC و فراهم کردن امکانات آموزشی لازم در این زمینه با جدیت عمل نمایند. علاوه بر این توصیه دیگر افزایش اعضای هیات علمی گروه زنان خصوصا اساتید با گرایش‌های مختلف (فلوشیپ‌ها) جهت افزایش موفقیت در برگزاری ژورنال کلاب‌ها می‌باشد.

واژگان کلیدی: ارزیابی عملکرد، دانشگاه علوم پزشکی، آموزش

۱- متخصص زنان و زایمان و استادیار دانشگاه علوم پزشکی زنجان

۲- دکترای جامعه‌شناسی دانشگاه تربیت مدرس

۳- استادیار مرکز تحقیقاتی و درمانی ناباروری یزد، دانشگاه علوم پزشکی یزد

مقدمه

بوده‌اند (۴). تحقیقات انجام شده در زمینه‌ی ارزیابی عملکرد با اهداف متنوعی انجام شده‌اند .

ولی به طور عمده این تحقیقات در صدد ارایه‌ی مدلی برای سنجش عملکرد یا طراحی الگوی خاصی از مدیریت عملکرد در سازمان محل تحقیق خود بوده و برای تایید کارایی مدل اقدام به انجام تحقیق نموده‌اند و نتایج آن را گزارش کرده‌اند (۱۰-۵).

در زمینه‌ی آموزش پزشکی ، نیز بخشی از تحقیقاتی که انجام شده است شبیه نمونه‌های فوق توسط متخصصین حوزه‌های غیر پزشکی نظیر مدیریت ، مدیریت آموزشی یا جامعه‌شناسی سازمان‌ها بوده که با توجه به خاستگاه دانشگاهی این دسته از محققان ، تلاش بر این بوده است که بر مبنای مدل‌های مدیریتی سنجش عملکرد به بررسی سازمان‌های بیمارستانی و مراکز آموزش پزشکی بپردازند (۲۴-۲۰ ، ۸ ، ۷). علاوه بر این بخش دیگر از مطالعات انجام شده با توجه به سیاست‌های وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ، در قالب تحقیقات ارزیابی درونی انجام شده است . تجربه‌ی سیستم‌های مختلف نشان داده است که برقراری ارزیابی‌های درونی در نظام‌های آموزشی منجر به ارتقای کیفیت آموزشی گردیده و آثار سودمندی از خود بجای گذاشته است (۱۱). اولین طرح ارزیابی درونی گروه‌های آموزش پزشکی در سال ۱۳۷۶ آغاز شد و نتایج مثبت آن باعث شد اجرای طرح‌های مذکور در همه دانشگاه‌های کشور مورد استقبال قرار گیرد (۱۹ ، ۱۴) .

گروه زنان و زایمان دانشگاه علوم پزشکی زنجان نیز که در سال ۱۳۷۸ تاسیس یافته اولین طرح ارزیابی درونی را در سال ۱۳۸۱ به اجرا در آورد (۱۲) و در ادامه در سال ۱۳۸۶ دومین طرح ارزیابی درونی در این گروه به مرحله اجرا در آمد (۱۳). حال با توجه به رابطه‌ی مثبت بین ارزیابی درونی و ارتقای کیفیت آموزشی سوالی که مطرح می‌شود این است که

ارزیابی عملکرد در هر سازمان و گروهی از ضرورت‌های اساسی جهت تحقق اهداف محسوب می‌شود . در این زمینه به ویژه با گسترش دیوانسالاری‌های جدید ، احساس نیاز روزافزونی مشاهده می‌شود که سازمان‌های آموزشی و دانشگاه‌های علوم پزشکی نیز از این امر مستثنی نیستند .

تعاریف متعددی از عملکرد ارایه گردیده است که در تعاریف عرضه شده به فرایند ، نتیجه ، میزان موفقیت و کیفیت توجه شده است . استفاده از مفاهیم متعدد در مورد این سازه تئوریک از یک جهت نشانگر گستردگی مفهومی آن و از طرف دیگر بیانگر آشفتگی مفهومی موجود در این زمینه است. در کنار مفهوم عملکرد ، ارزیابی عملکرد به مجموعه‌ی اقدامات و اطلاعاتی اطلاق می‌گردد که به منظور افزایش سطح استفاده بهینه از امکانات و منابع در جهت دستیابی به هدف‌ها به شیوه‌ی اقتصادی توأم با کارایی و اثربخشی صورت می‌گیرد (۱).

علاوه بر تعریف فوق ، در تعریف دیگری ارزیابی عملکرد به یک واژه‌ی کلی اطلاق شده که شامل فعالیت‌های مختلفی است . سازمان از طریق این فعالیت‌ها به دنبال ارزیابی کارکنان ، افزایش قدرت رقابتی ، ارتقای عملکرد و توزیع پاداش هاست (۲ و ۳).

توجه به دیدگاه سنتی عملکرد به عنوان نمونه در زمینه‌ی بهداشت عمومی از دهه‌ی ۱۹۹۰ مورد توجه قرار گرفت و برخی از کلینیک‌ها در کشورهای نظیر انگلستان یا سوئد به عنوان مراکز سود محور مورد توجه و ارزیابی عملکرد قرار گرفتند ، لیکن سود محور بودن خدمات پزشکی از همان آغاز هم از نظر برآورد هزینه و سود و هم با توجه به شعارهایی که در جوامع جدید مطرح هستند (مانند دولت رفاه ، اخلاقیات انسان دوستانه و ...) مورد توافق نبوده ، براساس مصاحبه‌هایی که با متخصصین صورت گرفته مطالعات مقایسه‌ای نیز در این زمینه فاقد استانداردهای محاسباتی

کشیک‌های آنکالی، میزان تاثیر و فعالیت در کشیک‌های آنکالی، میزان استقبال در مشاوره و راهنمایی و کمک به رفع مشکلات فراگیر، میزان تاثیر و فعالیت‌های آموزشی در اتاق عمل، کیفیت آموزش اساتید و میزان بهره‌گیری دانشجویان (به طور کلی)، مهارت‌های علمی در آموزش بالینی، ایجاد انگیزه در دانشجویان برای مطالعه و کارهای پژوهشی، رعایت اخلاق پزشکی، انعطاف‌پذیری در مقابل انتقادات و پیشنهادات، و رعایت احترام دانشجویان به عنوان شاخص‌های عملکرد آموزشی اساتید گروه در پرسشنامه گنجانده شدند. ارزش‌گذاری هر کدام از شاخص‌های فوق بر اساس طیف پاسخ‌ها با گزینه‌های عالی، خوب، متوسط، ضعیف از طرف دانشجویان مورد بررسی انجام گردید که پرسشنامه‌های دریافت شده در تحقیق مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

با توجه به اینکه شرایط جمع‌آوری داده‌ها ممکن بود ابراز نظر دانشجویان را تحت تاثیر قرار دهد بنابراین استراتژی‌های مناسب جهت تضمین پاسخ بی‌طرفانه دانشجویان به پرسشنامه‌ها اتخاذ شد. برای رسیدن به این هدف ابزار تهیه شده پس از طی دوره توسط دانشجویان و اخذ نمره‌ی درس، در اختیار دانشجویان قرار گرفته و بدون نام بودن و تاکید بر این نکته که از پرسش‌نامه‌ها به شکل تجزیه و تحلیل آماری استفاده خواهد شد منجر به افزایش اطمینان یافته‌های حاصل از پرسشنامه گردید.

پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، جهت آمایش داده‌ها و تجزیه و تحلیل آماری از نرم‌افزار SPSS 18 استفاده گردید. پاسخ‌های دانشجویان به سوالات به ترتیب از ۱ تا ۴ ارزش‌گذاری شده و میانگین‌گویه‌های هر بعد به عنوان مقدار اصلی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است تا اثر تفاوت در تعداد گویه‌ها بر برآورد میزان عملکرد اساتید گروه حذف شود. برای محاسبه‌ی عملکرد کلی نیز میانگین ابعاد، مورد استفاده و استناد قرار گرفته است تا در کنار ارزش‌گذاری عینی محققان که در تدوین پرسشنامه اعمال

عملکرد آموزشی گروه زنان و زایمان دانشگاه علوم پزشکی زنجان چگونه است؟

با توجه به این که در مباحث مربوط به ارزیابی عملکرد بر نقش مهم ذینفعان در ارزیابی عملکرد تاکید گردیده و دانشجویان به عنوان دریافت‌کنندگان آموزش‌های گروه آموزشی ارتباط بیشتری نسبت به سایر گروه‌های مخاطب گروه‌های پزشکی دارند، می‌توانند به عنوان بخشی قابل توجه از مخاطبان به اظهار نظر در زمینه عملکرد گروه بپردازند. بنابراین در این کار پژوهشی هدف این بوده است که عملکرد گروه آموزشی زنان و زایمان از دیدگاه دانشجویان مورد مطالعه و بررسی قرار گیرد.

روش بررسی

از نظر روش تحقیق، این تحقیق به شیوه‌ی پیمایشی صورت گرفت. از نظر زمان طولی بوده و شامل کارورزان دوره‌ی زمانی ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۰ بود. از نظر سطح خرد نگر بوده، برای برآورد عملکرد آموزشی گروه صورت گرفته است.

جامعه‌ی آماری تحقیق شامل تمامی کارورزان شاغل به تحصیل در دوره‌ی زمانی ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۰ است که در حال گذراندن دوره کارورزی در بخش زنان بوده‌اند. با توجه به حجم محدود دانشجویان مذکور، مطالعه‌ی حاضر به شیوه‌ی تمام‌شماری صورت گرفته است.

ابزار تحقیق پرسشنامه محقق ساخته است که بر مبنای ابعاد عملکرد آموزشی اساتید گروه در رابطه با دانشجویان ساخته شده است. آیتم‌های میزان حضور در گزارش صبحگاهی، میزان حضور در راندها، میزان حضور در درمانگاه، میزان حضور در اتاق عمل، میزان تاثیر و فعالیت در گزارش صبحگاهی، میزان تاثیر و فعالیت در راندها، میزان تاثیر و فعالیت در کنفرانس‌های بیمارستانی میزان تاثیر و فعالیت در ژورنال کلاب، میزان تاثیر و فعالیت در درمانگاه، نقش موثر در بهبود فعالیت‌های اورژانس، میزان در دسترس بودن در

زیر ۱۰ مورد) می‌تواند نشانگر پایایی آیتم‌های اختصاص یافته به هر بعد نیز باشد.

جهت برآورد روایی (Validity) ابزار از دو روش روایی صوری و روایی سازه‌ای استفاده شد که روایی صوری ابزار در مراجعه به داوران و متخصصین امر تأیید شد و روایی سازه‌ای با استفاده از آزمون تحلیل عاملی محاسبه گردید.

با توجه به این که ابزار تحقیق ابزار محقق ساخته بود، بنابراین از آزمون تحلیل عاملی اکتشافی Exploratory Factor Analysis استفاده گردید. مقادیر ویژه محاسبه شده بر اساس آزمون تحلیل عاملی اکتشافی چهار بعد را بر اساس نظر پاسخگویان در بین آیتم‌ها تشخیص داد که مجموعاً چهار بعد مذکور ۸۰/۲ درصد واریانس سازه‌ی اصلی تحقیق یعنی عملکرد آموزشی اساتید را پوشش می‌دهد. آزمون تحلیل عاملی به شکل تحلیل مولفه‌های اصلی (Principal Component Analysis) نشانگر تعلق ۱۸ آیتم از ۲۰ آیتم به بعد اول و دو آیتم دیگر به ابعاد دوم و سوم بود. ولی با توجه به این که این آزمون چهار بعد را تشخیص داده است به این نتیجه رسیدیم که بارهای عاملی محاسبه شده بر اساس تحلیل مولفه‌های اصلی دارای ابهام است؛ بنابراین نیاز به چرخش عامل‌ها (Factors Rotation) داریم. در این تحقیق از روش چرخش متغیرها (Varimax) استفاده شد که پس از یک بار چرخش، آیتم‌های مربوط به هر کدام از ابعاد بر اساس بیشترین بارعاملی اختصاص یافت.

یافته‌ها

جدول ۱ نشانگر درصد فراوانی نسبی و شاخص‌های مرکزی و پراکندگی مربوط به هر کدام از ابعاد عملکرد و عملکرد کلی اساتید گروه است. در صورتی که ابزار محقق ساخته باشد از تحلیل عامل اکتشافی و اگر ابزار استاندارد باشد (مانند تست هوش) از تحلیل عامل تأییدی استفاده می‌شود. در تحلیل عامل اکتشافی تشخیص تعداد ابعاد به عهده آزمون

شده ارزش‌گذاری ذهنی پاسخگویان نیز در نتایج تحقیق دخیل باشد. در زمینه‌ی روش‌های آماری، با توجه به این که میانگین پاسخ‌ها مد نظر بوده از شاخص‌های مرکزی و پراکندگی پارامتریک استفاده شده است؛ لیکن در توصیف فراوانی‌های مربوط به ابعاد، میانگین‌ها بر اساس کرانه‌های پایین و بالای هر طبقه گرد شده اند.

یکی از مواردی که ممکن است علاوه بر شرایط نمونه‌گیری و پاسخ به پرسشنامه‌ها، اعتبار تحقیقات سنجش عملکرد را تحت تأثیر قرار دهد میزان پایایی و روایی ابزار است. برای بررسی میزان پایایی (Reliability) ابزار تحقیق از آزمون آلفای کرونباخ (Cronbach's Alpha) استفاده گردید. میزان آلفا برای کل ابزار (۲۰ آیتم) تقریباً معادل ۰/۹۵ محاسبه شد که آلفای بسیار مناسبی محسوب می‌شود و نشانگر پایایی بالای ابزار تحقیق است. لیکن در بررسی میزان همبستگی تک تک آیتم‌ها با مقیاس کل، همبستگی‌ها نشان دادند که آیتم میزان حضور در گزارش صبحگاهی دارای همبستگی زیر ۰/۳ با مقیاس کل است به همین دلیل آیتم مذکور از آیتم‌های بیست گانه کنار گذاشته شد و ادامه‌ی محاسبات آماری با ۱۹ آیتم صورت گرفت.

با توجه به این که آزمون تحلیل عاملی بر مبنای مقادیر ویژه اولیه (Initial Eigen values) چهار بعد را در بین آیتم‌ها تشخیص داد محاسبه‌ی آلفا برای کل ابزار الزاماً نشانگر پایایی ابعاد سازه مورد بررسی نیست، بنابراین برای ابعاد مختلف سازه عملکرد آموزشی اساتید نیز میزان آلفا محاسبه گردید که برای بعد حساسیت به روابط انسانی و در دسترس بودن میزان آلفا معادل ۰/۹۲، برای بعد امکان انتقال دانش علمی معادل ۰/۹۲، برای بعد حضور فعال فیزیکی ۰/۸۰ و برای بعد انعطاف پذیری و تعامل علمی با دانشجویان معادل ۰/۶۹ به دست آمد که مقادیر آلفای محاسبه شده با توجه به حداقل پذیرفته شده در مباحث آماری (حداقل ۰/۷ برای ابعاد دارای تعداد آیتم‌های بالای ۱۰ مورد و حداقل ۰/۶ برای ابعاد دارای تعداد آیتم‌های

باید بالای ۵۰ باشد . هرچه این درصد پوشش به صد نزدیک شود ابزار دارای روایی بیشتری است .

است ولی در تحلیل عامل تاییدی باید تعداد ابعاد مطابق با نظر طراح اصلی ابزار باشد . میزان روایی ابزار در هر دو حالت بر اساس درصد پوشش واریانس سازه اصلی است که

جدول ۱: توصیف ابعاد عملکرد آموزشی اساتید

بعد	ضعیف	متوسط	خوب	عالی	میانگین	انحراف استاندارد
حساسیت به روابط انسانی و در دسترس بودن	۲/۹	۱۱/۸	۴۷/۱	۳۸/۲	۳/۱۹	۰/۷۲
امکان انتقال دانش علمی	۲/۹	۳۸/۲	۲۹/۴	۲۹/۴	۲/۸۶	۰/۸۱
حضور فعال فیزیکی	۰	۱۱/۸	۴۱/۲	۴۷/۱	۳/۴۱	۰/۵۷
انعطاف پذیری و تعامل علمی با دانشجوی	۰	۱۴/۷	۵۵/۹	۲۹/۴	۳/۲۱	۰/۵۹
عملکرد کلی	۰	۶/۱	۵۷/۶	۳۶/۴	۳/۱۷	۰/۵۷

بر اساس داده های توصیفی فوق این سوال مطرح است که آیا ابعاد عملکرد اساتید با یکدیگر تفاوت معنی دار دارد یا این تفاوت ها ناچیز است ؟ برای پاسخ به این سوال از آزمون فریدمن برای مقایسه ی ابعاد عملکرد استفاده کرده ، اولویت بندی ابعاد عملکردی را از نظر دانشجویان مشخص کردیم که در جدول ۲ داده های مربوط به آزمون مذکور ارائه می شود.

بر اساس داده های جدول ۱ حساسیت به روابط انسانی و در دسترس بودن در بین اساتید گروه از نظر دانشجویان ، در سطح خوبی قرار داشت. امکان انتقال دانش علمی در سطح متوسط قرار گرفت و نیز حضور فعال فیزیکی در سطح عالی ، انعطاف پذیری و تعامل علمی با دانشجوی در سطح خوب و در مجموع عملکرد کلی اساتید در سطح خوب قرار گرفت.

جدول ۲: آزمون فریدمن برای مقایسه ی ابعاد عملکرد

مقادیر مرتبط با آزمون	ابعاد و رتبه ها
میزان	ابعاد عملکرد
۵۰	حساسیت به روابط انسانی و در دسترس بودن
۲۰/۶۳۵	امکان انتقال دانش علمی
۳	حضور فعال فیزیکی
≤۰/۰۰۰۱	انعطاف پذیری و تعامل علمی با دانشجوی

($P=۰/۰۱$) معنی دار است . بنابراین با اطمینان ۹۹ درصد می توان ادعا کرد که حداقل دو بعد از ابعاد عملکردی اساتید گروه از دیدگاه دانشجویان با یکدیگر متفاوت هستند .

جدول شماره ۲ نشان می دهد که آزمون فریدمن برای مقایسه اولویت های ابعاد عملکردی اساتید از نظر دانشجویان با مقدار آزمون معادل ۲۰/۶۳۵ و درجه ی آزادی زیر ۰/۰۱

و حساسیت نسبت به این ویژگی باید به عنوان یک مساله مهم مد نظر گروه های دانشگاهی قرار گیرد . از نظر دانشجویان کدام آیتم های گروه از دیدگاه دانشجویان در سطح پایین تری قرار دارد ؟ آیا آیتم های مربوط به این بعد تفاوت معنی دار با یکدیگر دارند ؟ برای پاسخ به این دو سوال آماره های توصیفی و آزمون فریدمن محاسبه که در جدول ۳ ارائه شده است.

با توجه به میانگین رتبه های محاسبه شده از نظر دانشجویان اساتید گروه از نظر حضور فعال فیزیکی در سطح عالی ، انعطاف پذیری و تعامل علمی با دانشجو ، و حساسیت به روابط انسانی و در دسترس بودن در سطح خوب و در نهایت از نظر امکان انتقال دانش علمی در سطح متوسط قرار داشته اند. با توجه به اینکه امکانات انتقال دانش علمی از ویژگی های مهم هر گروه دانشگاهی محسوب می شود دقت

جدول ۳: ابعاد ، آیتم های مربوط به هر بعد ، میزان بار عاملی و آلفای آیتم های سازه عملکرد آموزشی

پایایی ابزار	روایی سازه ای ابزار	بار عاملی	آیتم ها	بعد
۰/۹۲	حساسیت به روابط انسانی و در دسترس بودن	۰/۸۴۰	میزان تاثیر و فعالیت در گزارش صحیحگاهی	
		۰/۸۳۲	میزان در دسترس بودن در کشیک های آنکالی	
		۰/۸۱۲	میزان تاثیر و فعالیت در راندها	
		۰/۶۹۸	میزان تاثیر و فعالیت در کشیک های آنکالی	
		۰/۶۸۶	رعایت احترام دانشجو	
۰/۹۲	امکان انتقال دانش علمی	۰/۶۱۱	انعطاف پذیری در مقابل انتقادات و پیشنهادات	
		۰/۸۵۵	میزان علاقمندی و تاثیر در کنفرانس های بیمارستانی	
		۰/۸۴۸	میزان تاثیر و فعالیت های آموزشی در اتاق عمل	
		۰/۷۸۴	میزان تاثیر و فعالیت در ژورنال کلاب	
		۰/۶۷۸	نقش موثر در فعالیت های اورژانس	
۰/۸۰	حضور فعال فیزیکی	۰/۵۱۰	مهارت های علمی در آموزش بالینی	
		۰/۸۲۰	میزان حضور در اتاق عمل	
		۰/۷۵۲	میزان تاثیر و فعالیت در درمانگاه	
		۰/۷۲۴	میزان حضور در درمانگاه	
		۰/۶۶۹	میزان حضور در راندها	
۰/۶۹	انعطاف پذیری و تعامل علمی با دانشجو	۰/۷۲۰	میزان استقبال در مشاوره و راهنمایی و کمک به رفع مشکلات فراگیر	
		۰/۶۹۱	ایجاد انگیزه در دانشجویان برای مطالعه و انجام کارهای پژوهشی	
		۰/۵۶۳	رعایت اخلاق پزشکی	
		۰/۵۵۸	میزان بهره گیری دانشجو از آموزش اساتید	

یافته‌های مطالعه نشان می‌دهد که از نظر دانشجویان این جنبه از عملکرد گروه به طور متوسط در سطح خوبی قرار دارد. در مقایسه بین ابعاد عملکرد گروه، آیت‌های مربوط به حضور فعال فیزیکی بیشترین رتبه و میانگین را به خود اختصاص داده و در سطح عالی قرار دارند که نشان می‌دهد اساتید به حضور و فعالیت در اتاق عمل، درمانگاه و راندها اهمیت و اولویت زیادی قایل می‌شوند.

ابعاد انعطاف پذیری و تعامل با دانشجو و نیز حساسیت به روابط انسانی و در دسترس بودن در سطح خوب قرار گرفته‌اند که نشان می‌دهد اساتید گروه در بین دانشجویان ایجاد انگیزه می‌کنند آن‌ها را راهنمایی می‌کنند و در مقابل انتقادات انعطاف پذیر هستند. علاوه بر این در کشیک‌های آنکالی در دسترس بوده، نیز رابطه‌ای محترمانه با دانشجویان دارند. در مقایسه با ابعاد فوق امکانات انتقال دانش علمی در بین اساتید گروه در سطح پایین تری قرار دارد. با توجه به آیت‌های این بعد مواردی که در این زمینه اثربخشی درون گروهی محسوب می‌شوند در سطح نسبتاً مناسب تری بوده‌اند و در نقطه‌ی مقابل آیت‌های مربوط به اثربخشی بیرونی گروه آموزشی هستند یعنی فعالیت در کنفرانس‌های بیمارستانی و ژورنال کلاب‌ها در سطح مورد انتظار دانشجویان نیستند.

یافته‌های این تحقیق در زمینه‌ی پایین بودن عملکرد اساتید گروه در زمینه کنفرانس‌های بیمارستانی با یافته‌های فکری (۱۳ و ۱۴) و در زمینه‌ی پایین بودن فعالیت‌های مربوط به ژورنال کلاب با یافته‌های فکری (۱۴) مطابقت دارد، به نحوی که در مطالعات فوق نیز فراگیران، وضعیت کنفرانس‌های دانشگاهی و ژورنال کلاب را در حد متوسط قلمداد کرده‌اند. با توجه به اینکه در ده سال اخیر یعنی از سال ۱۳۸۱ تا ۱۳۹۰ آیت‌های مذکور از نظر دانشجویان در سطح پایین تری بوده است؛ بنابراین در زمینه‌ی مذکور گروه باید به فعالیت بیشتری بپردازد.

جدول ۳ نشان می‌دهد که آزمون فریدمن برای مقایسه‌ی اولویت‌های آیت‌های امکان انتقال دانش علمی اساتید از نظر دانشجویان با مقدار آزمون معادل ۱۱/۷۳۸ با درجه‌ی آزادی ۴ در سطح زیر ۰/۰۵ معنی دار است. بنابراین با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان ادعا کرد که حداقل دو آیت از آیت‌های امکان انتقال دانش علمی از دیدگاه دانشجویان با یکدیگر متفاوت هستند. آماره‌های توصیفی مربوط به جدول ۳ نشان می‌دهند که دانشجویان، عملکرد اساتید گروه در آیت‌های مربوط به امکان انتقال دانش علمی به ترتیب در زمینه‌ی مهارت‌های علمی در آموزش بالینی، نقش موثر در فعالیت‌های اورژانس، میزان تاثیر و فعالیت‌های آموزشی در اتاق عمل، میزان تاثیر و فعالیت در ژورنال کلاب، و میزان علاقمندی و تاثیر در کنفرانس‌های بیمارستانی را از عالی تا متوسط ارزیابی کرده‌اند. بر اساس این داده‌ها، اساتید گروه انتظارات را در دو زمینه‌ی میزان تاثیر در کنفرانس‌های بیمارستانی و میزان تاثیر و فعالیت در ژورنال کلاب برآورده نمی‌کنند. با توجه به این که آیت‌های مانند مهارت‌های علمی در آموزش بالینی در سطح عالی قرار دارد؛ بنابراین می‌توان به این نتیجه رسید که از نظر دانشجویان مساله اصلی گروه وجود شرایط نامناسب از نظر امکانات انتقال دانش علمی در سطح خارج از فعالیت‌های روزمره گروه است.

بحث

ارزیابی عملکرد گروه‌های آموزشی، فرایندی مناسب از نظر هدف‌گذاری و برنامه‌ریزی، نظارت بر کیفیت اجرای برنامه‌ها، و ارزیابی تحقق اهداف محسوب می‌شود (۱). دانشجویان به عنوان بخشی از مهم‌ترین دریافت کنندگان خدمات آموزش پزشکی در کشور، می‌توانند مرجعی مناسب برای این نوع ارزیابی‌ها محسوب شوند. در این مطالعه تلاش بر این بود تا عملکرد اساتید گروه زنان و زایمان دانشگاه علوم پزشکی از نظر آموزشی مورد بررسی قرار گیرد.

آیتم های مذکور را نیز بهبود بخشید. دو مورد از آیتم هایی که منجر به برآورده نشدن بخشی از انتظارات دانشجویان از گروه شده اند فعالیت کمتر اساتید گروه در کنفرانس های بیمارستانی و فعالیت محدود آن ها در ژورنال کلاب است. با توجه به این یافته ها توصیه می شود اساتید گروه ضمن شرکت فعال تر و موثرتر در کنفرانس های بیمارستانی، خود نیز اقدام به برگزاری برخی کنفرانس های تخصصی در گروه نمایند که این امر مستلزم همکاری بخش های ذیربط نظیر معاونت محترم آموزشی بیمارستان، سایر گروه های آموزشی و نیز جذب اعضای هیئت علمی بیشتر خصوصا با تخصص ها و گرایش های متفاوت جهت پربار کردن ژورنال کلاب ها و اداره ی CPC ها می باشد.

References

- 1- Ahmadi H. The assessment of Education office performance in Zanjan province according to provincial documents in the first three years of the fourth development program (1385 to 1388 Years), Board of Educational research, Zanjan province Education Office, Zanjan. (2009).
- 2- Behrey MH, and Patron RA. Performance appraisal – cultural fit and organizational outcomes within the UAE. *Journal of American Academy of Business*. 2008; 13, : 166-176.
- 3- Alizadeh M. Doaei H. The effect of constructive thriving performance assessment

نتیجه گیری

نتایج این مطالعه نشان می دهد در صورت طبقه بندی ابعاد عملکردی اساتید گروه آموزشی زنان و زایمان دانشگاه علوم پزشکی زنجان سه بعد از چهار بعد مورد بررسی در سطح خوبی قرار دارند و بعد چهارم در سطح متوسط است. ابعادی که در سطح خوب قرار دارند به ترتیب عبارتند از: حضور فعال فیزیکی، انعطاف پذیری و تعامل علمی با دانشجویان، حساسیت به روابط انسانی و در دسترس بودن. بعد چهارم که ارزیابی عملکرد گروه است، بعد امکان انتقال دانش علمی است که در مورد این بعد آماره های توصیفی و آزمون فریدمن نشان داد کارایی درونی گروه در سطح بسیار مناسبی است ولی برخی از آیتم ها در سطح پایین تری قرار دارد که می توان با فراهم کردن شرایط مناسب

- on work performance, *Journal of "transformation Management*. 2010; 90-108.
- 4- Ballantine J, Brignall S, Modell S. Performance measurement and management in public health services: a comparison of UK and Swedish practice. *Management Accounting Research*, 1998; 9: 71-94.
- 5- Safaei Qadyklayy A Mizani N. Designing nine plans to assess the performance of management departments in the country's governmental universities. *Journal of Economic Sciences* (2008; 31 : 101-24.

- 6- A'arabi S M Raf'at F. A model for measuring case study management performance; Mines and mining industries development and renovation organization of Iran. *Sharif Engineering Sciences* ,2008; 24: 87-95.
- 7- Eghbal F. Yarmohammadian MH Siadat SA. Assessing human resources management performance at Isfahan University of Medical Sciences based on European Foundation for Quality Management 2007 . *Journal of Health Administration*. 2009; 11 (34) :49-58.
- 8- Khalesi N. Imani Nasab MH. Assessment of leadership performance based on self-assessment system (Khorramabad hospitals 2006-2007) . *Journal of Health Administration*. 2009; 11 (34) :27-34.
- 9- Samie zadeh R. Chaharsooghi SK.) Proposing a model for assessment of small and medium size organizations performance in adoption of e-commerce, *International Journal of Engineerin* (Persian),2008; 19:65-79.
- 10- Samie zadeh R. Chaharsooghi SK. Jahanian S. Proposing a model for public transportation companies performance assessment in adoption of e-commerce (Raja passenger trains company case study). *Journal of Transportation Research*.2008;5: 333-48.
- 11- Raissi B. Mirzazadeh A. Tavakoli S. Yazdani K. Taj M. New Accreditation System in IRAN with a Look at Radiology Residency Training. *Iranian Journal of Radiology* , 2003; 1:71-3.
- 12- Fekri S. Mohammedian F. Tadayyon, P. Internal evaluation of obstetrics and gynecology group of Zanjan Medical Sciences University, Zanjan Medical Sciences University, School of Medicine .
- 13- Fekri S. Tadayyon P. Mohammedian F. Rahmanpour H Dabiri A. Molaei B. Final report of obstetrics and gynecology department, internal evaluation 1386 , Zanjan Medical Sciences and Health Services University, School of Medicine .2002.
- 14- Ghane pour MR, Kavari SH, Pour-Mohammadi B. Homami S. Internal evaluation of public health department of Semnan University of Medical Sciences. *Koomesh*. 2010;12: 104-11.
- 15- Bazargan A. Academic internal evaluation and its continuous quality application in higher education improvement, *Quarterly of Research and Planning in Higher Education*.1995;3-4: 49-70.
- 16- Rafiee G, Khodadady Zadeh A, Kazemi M, Shahabi M, Ravari A, Bakhshi H. Internal

- evaluation of medical surgical nursing department of Rafsanjan University of Medical Sciences. *Semnan Journal of Medical Sciences*.2003; 5: 9-17.
- 17- Minaiyan M, Teimouri M, Ghorbani AS. Internal assessment of pharmacy curriculum in pharmacy and pharmaceutical sciences school in Isfahan University of Medical Sciences within 2008-2009. *IJME*. 2011; 10 (5) :614-24.
- 18- Rahnavard F. Affective factors on performance enhance in the public sector organizations of Iran. *Journal of the Faculty of Humanities and Social Science*, 2008;8:77-100.
- 19- Keshavarz M. Management development of internal evaluation in the Islamic Republic of Iran (case study) , *Educational Research and Reviews* .20011;6: 804-811.
- 20- Barati A, Maleki M R, Golestani M, Imani A. Evaluation of the performance management system of the employees of amiralmomenin (P.B.U.H) Hospital of Semnan making use of the Balanced Score Card 2005-2006 . *Journal of Health Administration*. 2006; 9 (25) :47-54.
- 21- Maleki MR, FatehPanah A, Gohari MR. Performance assessment of Hasheminejad hospital in 2007 according to the the baldrige criteria for performance excellence. *Health information management*. 2010;8: 580-87.
- 22- Tabibi SJ, Maleki MR, MojdehKar R. Performance evaluation of Ayatollah Kashani hospital based on baldrige organizational excellence model, *Journal of Medical Council of Islamic Republic of Iran*.2009; 27: 23-30.
- 23- Asadi M, Mirghafoori H, Sadeghi Arani Z. Khosravanian HR. Qualitative performance evaluation of hospitals using DEA, balanced scorecard and servqual; A Case Study of General Hospitals of Yazd. *Journal of Yazd Shahid Sadoughi Medical Sciences and Health Services University*. 2010; 18: 559-69.
- 24- Nasiri Pour A. Tabibi J. Ghasem Begloo A. Jadidi R. Designing a performance evaluation model for Iranian public hospitals: using the balanced scorecard. *Arak University of Medical Sciences Journal*.2009; 46 : 95-106.

The Evaluation of Obstetrics and Gynecology Department's performance from the Student's Point of view in Zanjan University of Medical Sciences Between 2010 and 2011

Molaei B¹ , Ahmadi H² , Mohammadian F¹ , Eftekhari M³

¹ Dept. of Obstetrics and Gynecology ,Mousavi Hospital, Zanjan University of Medical Sciences, Zanjan Iran

² Tarbiat Modares University Tehran Iran

³M.D. Assistant Professor of Obstetrics and Gynecology, Research and Clinical Center for Infertility, Department of Obstetrics and Gynecology, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.

Corresponding Author: Molaei B, of Obstetrics Gynecology,Zanjan University Of Medical Sciences , Zanjan ,Iran

Email:molaei@zums.ir.ac

Background and Objective: The evaluation of educational institutions' performance is an appropriate benchmark for making functional modification and improving the efficiency in such institutions. In order to achieve this important target, the researchers conducted a survey in the Obstetrics and Gynecology Department of Zanjan University of Medical Sciences to explore students' viewpoints as the recipients of educational services to find out the department's strengths and weaknesses.

Materials and Methods: This is a survey research. A questionnaire was used to gather data. Sampling was based on a census method.

Results: Availability of the faculty was rated high, but their flexibility, interactivity, sensitivity, and their ability to transfer knowledge was considered average by the students. Furthermore, the Friedman test confirmed the differences of the results (99% confidence level).

Conclusion: Active physical presence, availability and sensitivity to human relations from the students' point of view were assessed to be very good. This can be enhanced by holding journal clubs and hospital CPC sessions regularly as well as recruiting new members for the Department.

Keywords: *Evaluation of performance; Medical University; Education*